

Tryggve
Lundgren

Lokes sanning

Innehåll

<i>Inledning</i>	/ 9
<i>Fyndet vid Torsburgen</i>	/ 21
<i>Loke har ordet</i>	/ 25
<i>Utflykt och mötet med Tjatse</i>	/ 29
<i>Iduns gyllene äppeln</i>	/ 34
<i>Skade kräver skadestånd</i>	/ 41
<i>Gullveig</i>	/ 44
<i>I fiendeland</i>	/ 47
<i>Fiskafänget</i>	/ 55
<i>Kris i Valhall. Hammaren är borta</i>	/ 57
<i>Bröllopet i Jotunheim</i>	/ 66
<i>Mitt fosterhem</i>	/ 71
<i>Maktens centrum</i>	/ 74
<i>Lokes smädelser</i>	/ 76
<i>Balder</i>	/ 83
<i>På flykt</i>	/ 88
<i>Odens tal på Idavallen eller Odens talekonst</i>	/ 94
<i>Möte med Oden</i>	/ 102
<i>Fången i klyftan</i>	/ 105
<i>Höder</i>	/ 109
<i>Glimtar från barndomen</i>	/ 111
<i>Uppgörelser</i>	/ 113
<i>Hos alverna</i>	/ 117
<i>Ragnarök</i>	/ 126
<i>Efter kriget</i>	/ 128
<i>Tillbaka till Asgård</i>	/ 132
<i>Valhall</i>	/ 135
<i>Epilog</i>	/ 140

Fotnoter. Litteratur. Några romaner.

Fyndet vid Torsburgen

Det var en strålande junimorgon på Gotland. Egentligen ville vi ha regn för det hade nästan inte regnat alls på flera månader, men för utflykter i det gröna var vädret perfekt. Med kaffe, ägg och mackor i en korg begav jag mig tillsammans med min gode vän Per Fole, privatlörd eremit och synnerligen fornintresserad, till Torsburgen, den stora fornborgen på östra Gotland. Vi kom som vanligt när man träffar Per att samtala om förgången tid och min vän redovisade som han brukar sina teorier om Gotlands särskilda betydelse som ett urhem för hela den frejdade asastammen. Han brukar också beklaga att han aldrig har kunnat stödja sina teorier på skriftligt källmaterial. Han har till och med gått så långt att han fostrat sin trogna labrador Eckermann, uppkallad efter Goethes vän, som spårhund med en särskild specialitet. Eckermann känner igen doften av alla pappersorter inklusive papyrus och pergament på flera hundra meters avstånd. Det är i alla fall vad hans husse påstår.

Tiden förflöt som vanligt på våra utflykter under muntert samspråk och Eckermann hoppade omkring vid kallmuren intill Ardre lucka och sniffade än här, än där. Plötsligt gav han till ett gällt skall och tittade uppfordrande på oss där vi satt på vår filt en bit längre bort. Skallen upprepades och vi förstod att han hade fått upp ett spår. Vi såg att det fanns flera människor som

rörde sig i landskapet. Enligt fornminneslagen får man inte göra vad som helst i naturen och vi förstod att vi måste iaktta stor försiktighet. Vi packade vår korg med kaffekanna och överblivna rester. Eckermann fick den sista mackan, en med leverpastej, och så promenerade vi bort till bilen. Men redan samma kväll, när det äntligen började skymma, var vi på plats igen vid Ardre lucka och Eckermann sniffade och viftade på svansen stolt som vore han en tupp. Vi plockade fram våra hackor och spadar och knackade och grävde lite försiktigt till en början och sedan allt mera frenetiskt. Jag skall inte avslöja exakt var vid muren som vi uppehöll oss, men lite till höger vid ingången till fornborgen var det allt.

Vägleda av Eckermanns akustiska instruktioner grävde vi en halv meter ner i marken och lyfte försiktigt bort några lägre stenar i kallmuren och rätt som det var trillade ett föremål ner i gropen. Det var en stor ask med ett ärgigt kopparlås som var så sönderrostat att vi inte behövde någon nyckel för att få upp det. I asken låg en

Eckermann nickade allvarligt.

tjock bunt med papper som kunde vara pergament. Vi tittade båda på Eckermann och han nickade allvarligt. Med fingrarna skälvande i en blandning av upphetsning och rädsla att riva sönder de sköra bladen började vi läsa texten som egendomligt nog var fullt läsbar trots sin ansefliga ålder. Det fanns ingen titelsida utan texten började rakt på sak utan någon inledning.”Det är ingen måtta på hur fantastisk han är, min bror, eller halvbror om man skall vara noga.”, läste vi.

Så småningom förstod vi att den röst som talade genom århundraden av glömska var ingen mindre än Lokes, gudavärldens trickster, både demon och gycklare i asarnas värld, den som får allt att hända och utan vilken hela den nordiska mytologin vore en ganska ledsam läsning.

Nu är det hög tid att lämna ordet till Loke själv.

”

Det är ingen mätta på hur fantastisk han är min bror, eller halvbror om man skall vara noga. Jag är inte alls som han. Han är en mes och det har han alltid varit. Jag däremot är något helt annat, någon mes är jag sannerligen inte och absolut inte så där snäll som han är. Han är så jävla snäll, så om man retas med honom eller ger honom en smäll, så bara ler han ett fånigt leende och säger nåt i stil med: Du har det nog inte så lätt, käre bror, slå du lite om du måste. Vad gör man med en sån? Då är det annat med storebrorsan Tor. När han blir förbannad, och det blir han ofta, så smäller det på direkten. Detta är ändå på sätt och vis lättare att stå ut med än Balders fåniga flin, även om det gör ont som fan när Tor klipper till. Men honom kan man lirka med och lura. Han är rätt dum och går på det mesta och vi kan ha rätt kul tillsammans när vi busar. Jag tänker ut buset och gör en massa kul grejer och när dom stora grabbarna blir förbannade på mig får dom med Tor att göra. Så vi kompletterar varandra rätt bra, kan man säga. Åtminstone när vi är vänner. Men ett jäkla humör har han.

Värst är det nog ändå med min fosterfar Oden, det är en listig jävel som man skall passa sig för. Han glömer aldrig en oförrätt och man kan vara säker på att han hämnas när man gjort honom något. Det kommer inte direkt som med Tor. Nej, nej, han väntar, tänker ut något

fult och slår till just när man tror att han glömt eller låtit saken bero. Han tror att han vet allt också och har rykte om sig att vara så intelligent. Han har lyckats slå i folk att det beror på att han för länge sen offrade sitt ena öga till en vis gubbe mot att han själv blev klokare än alla andra. Det där är naturligtvis nys. I själva verket var det så att vi lekte med raketer en nyårsafton och jag råkade, nåja jag var lite arg på honom och hans översittarfasoner ... I alla fall gick en raket rakt i nyllet på honom och så blev han enögd. Men om han blev så mycket klokare för det vet jag inte. Nej, sanningen ligger nog snarare i hans medfödda list och man behöver inte vara särskilt intelligent för att vara listig.

På flera områden är han ändå en överdängare. Han är taktisk som ingen annan och han är fullständigt hänsynslös. Vad han hungrar efter är den totala makten och han är beredd att göra vad som helst för att få den och behålla den. Han är ingen vidare talare och ser inte mycket ut för världen, men han minns allt och han är en organisatör av stora mått och hans förmåga att dupera och manipulera sin omgivning är omvittnad.

Mycket av hans storhet beror på att han har byggt upp en spionorganisation med pålitliga hantlangare som är helt beroende av honom och blint lyder hans minsta viskning. De två farligaste kunskaparna heter Hugin och Munin och ansvarar för var sin hälft av hans säkerhetstjänst. I och med att de båda också är konkurrenter om sin herres gunst, kan Oden spela ut dem mot varandra när det passar, som till exempel när någon tenderar att inte vara tillräckligt nitisk i sin jakt på potentiella förrädare. Varhelst Oden uppenbarar sig ses Hugin och Munin på var

sin sida om honom. De ser skräckinjagande ut i sina svarta uniformer, sina skinande blanka stövlar och den djärvt stukade uniformsmössan med den grymma örnen som symbol. Det finns anledning att akta sig för dessa parasiter som i sig själva ingenting annat är än fega ynkryggar som aldrig behöver utsätta sig för någon fara, men som gjort sig outhärliga för sin herre genom att speja, snoka och skvallra och samla på sig all tänkbar information.

På sin borg Valhall i Asgård har Oden samlat kring sig huliganer och illgärningsmän som bor, äter och super på hans bekostnad. De tillbringar sina dagar med att slåss med varandra och får därigenom en erfarenhet av våld som Oden tror skall gynna honom när den stora striden, som han kallar Ragnarök, skall inträffa. De allra värsta busarna kallas bärsärkar och skall föreställa någon slags elitgarde. De blandar sitt supande med konsumtion av flugsvamp som ökar på deras vanliga dårskap och gör dem till skvatt galna vettvillingar vars oberäknelighet till och med jättarna från Jotunheim har skäl att frukta, menar Oden.

Sen Oden kom till makten har läget här i landet försämrats år för år. Förhållandet till grannen Jotunheim är mycket dåligt, och i sina tal till folket i Midgård blir Odens utfall värre och värre mot Jotunheimarna som han kallar jättar, därför att många av dem är ovanligt stora till växten. Oden menar att jättarna, eller rimtursarna som de också kallas, vill förgöra hans land och både folket här i Asgård och människorna i Midgård verkar tro på hans propaganda. Ju mer han upprepar sina anklagelser och låter sprida sina lögner, desto mer piskar han upp en hätsk och farlig stämning. Genom

mina kontakter i Jotunheim – jag har släktingar och vänner där – förstår jag att man där är mycket irriterade, även om de hittills hållit sig lugna och inte vidtagit några aggressiva åtgärder förutom det vanliga smågrollet.

Men nyligen inträffade en händelse som kan få allvarliga konsekvenser. Det hade varit lugnt i vår värld under en tid. Tor höll sig mest utomlands och ägnade sig åt sin favorithobby att banka ihjäl troll, det vill säga sådana som han av någon anledning retade sig på. Många förstod säkert inte vad de gjort honom för ont innan han var där med hammaren och slog dem i huvudet.

Utflykt och mötet med Tjatse

Men nu var det som sagt rätt lugnt i Asgård och Oden var på ovanligt gott humör och då ville han ha med min yngste fosterbror Höder och mig på utflykt utanför Asgårds murar precis som i gamla tider innan allt förändrades i världen. Det var en strålande dag med behaglig värme och doft av vår i luften. Vi vandrade barfota på mjuka ängar och plockade värmusseroner vid en liten skogstjärn där det gick kor och kalvar och betade och Höder som ännu hade kvar en del av den syn han snart skulle förlora tog in det frodiga landskapet med alla sinnen. Eftersom vi var hungriga slog vi ihjäl en liten kalv som vi flådde och tänkte steka över öppen eld, men hur vi än försökte blev det ingen fart på elden. Kanske berodde det på att det hade börjat blåsa och det var inte längre så varmt i luften. Vi började alla tre att bli ordentligt hungriga och Oden, som var van att bli uppassad, tyckte att Höder och jag var opraktiska och klumpiga, men själv rörde han inte ett finger för att hjälpa till.

Medan vi höll på där med elden som det inte blev någon fart på, kom en stor örn och satte sig i en gran intill oss. Vi fäste oss inte så mycket vid fågeln upptagna som vi var av våra alltmera desperata matlagningsförsök. Plötsligt hörde vi en grov basröst som sa:

”Ni är inte vidare duktiga på det där. Små bortskämda

asar som ni har väl aldrig behövt syssla med praktiska grejer. Vill ni att jag skall hjälpa er?”

Då såg vi att örnen i själva verket var en jättestor karl som hade svept in sig i en örndräkt med stora vingar som bredde ut sitt väldiga omfång när han flög ner från granen.

”Han kan flyga, han kan flyga”, skrek Höder entusiastiskt, men jag såg nog hur det var fatt. Karln hade en liten motor på ryggen. Jag hade själv aldrig sett någon sådan tidigare, men Tor har berättat att han sett och till och med beställt en sådan motor i Midgård av en fiffig uppfinnare som är av alvernas släkte.

”Jag är en praktisk man som fått lära sig hur man gör upp eld och steker kött och svamp på rätt sätt”, sa jätten. ”Jag heter Tjatse. Ni ser väldigt utsvultna ut, särskilt du som bara har ett öga.”

”Sätt i gång då, örnfan, och stå inte där och snacka”, röt Oden plötsligt med oväntad kraft.

”Nja, sakta i backarna”, svarade jätten. ”Om jag skall hjälpa er med köttet, så vill jag också äta min del av det. Och jag vill ta första biten, för det är jag som har lagat maten.”

Jo, det var ju inte mer än rimligt, tyckte Oden, och så satte jätten i gång med att göra i ordning eldstaden. Vi fick bistå med grovjobbet och bära sten och bränsle och snart började en härlig doft av nygrillat kött att sprida sig över nejden.

”Mums, det här skall bli gott”, ropade vi och skulle just ta för oss av godbitarna, när Tjatse påminde om att det var han som skulle ta för sig först av maten. Och det gjorde han med besked. När han hade ätit klart fanns i stort sett inget kött kvar. Lite svamp och några benbitar med köttslamsor var vad som återstod till oss. Sen spände

han fast sin örndräkt som han lossat på under måltiden och beredde sig för uppbrott. Men innan han fått fart på motorn som skulle bära honom uppåt ropade Oden:

”På honom grabbar!”

Vi sprang mot den väldige mannen, men Höder fick en kraftig spark i skrevet och föll kvidande till marken och höll sig för magen. Själv fick jag ett som jag tyckte fast grepp om jätten och eftersom jag är en rätt bra brottare, om jag får säga det själv, tänkte jag att jag skulle kunna få ner honom på marken, men det var en alltför optimistisk förhoppning. Han var alldeles för stark för mig och det dröjde inte länge förrän jag fann mig hängande i luften med ansiktet neråt och jättens händer om mina ben.

”Släpp ner mig!” vrålade jag men Tjatse bara skrattade och sänkte farten så att vi stod still i luften några förargliga meter från Oden nere på marken.,

”Det verkar som grabben som jag har här inte trivs i luften. Jag tror bestämt att han vill ner på marken igen. Jag kan ordna den saken, men det är inte gratis om ni trodde det.”

”Nej, hur skulle vi kunna tro det?” svarade Oden syrligt. Vilka är dina krav den här gången?”

”Mitt krav, inte mina, är att den sköna Idun förs till mig i Jotunheim och tar med sig sina berömda äpplen som lär ha magiska egenskaper enligt vad det ryktas.”

”Varför skulle jag gå med på det? Behåll du Loke om du tror att det kommer något gott utav det. Jag har länge tänkt göra mig av med honom”, svarade min fosterfar.

”Det var inte snällt”, sa Tjatse. ”Så behandlar man väl inte sina nära och kära?”

”Nej, det gör man inte”, kved jag å det ömkligaste.

”Du är en hård härskare, Oden, fastän du är gammal

och inte ser mycket ut för världen. Men det skall du veta att jag har inget intresse av att behålla Loke, men får jag inte som jag vill kommer vi jättar som du kallar oss att anfalla din borg i Asgård och göra slut på er allesammans. Vi vet redan att Tor vistas på annan ort och vem skall då försvara er? Vi kan komma illa kvickt och vi är väl rustade och inte ovana vid riktigt krig, vilket är något helt annat än vad dina tokiga bärsärkar i Asgård är.”

Oden tänkte efter en stund och svarade slutligen:

”Loke är visserligen inte den mest värdefulla personen i Asgård, dock är han min fosterson och hans goda kontakter med er i Jotunheim är så pass värdefulla att jag är beredd att gå med på ditt krav. Det blir Lokes sak att övertala Idun och jag kan försäkra att han kommer att lyda mig i denna sak. Men ett krav har även jag. Det hela är en affär mellan dig och Loke. Jag vet ingenting om det hela.”

”Det kan jag gott förstå”, svarade Tjatse med ett ironiskt leende.

Så var det bestämt och efter att han satt ner mig på marken igen drog Tjatse i gång motorn, viftade med jättevingarna och var strax försvunnen bortom kvällshimlen. Det blev en dyster färd under tystnad hem till Asgård dit vi kom långt efter det att solen gått ner.

Knappt var vi tillbaka i Asgård förrän Oden påminde mig om mitt löfte till Tjatse. Nu var han plötsligt mycket vänlig och han upphörde inte med att upprepa vilken viktig uppgift som låg framför mig. Visserligen hade jag inte alltid varit ett mönster av dygd och otadlig vandel, men nu skulle jag genom att offra min egen heder för Asgårds överlevnad förvandlas och rentvås genom att begå den gemena handlingen, att lura Idun och stjäla

både henne själv och hennes mytiska äpplen som gav gudarna evig ungdom.

”Och om jag vägrar, vad händer då?” frågade jag.

”Loke, min älskade fosterson, det kan jag inte ens föreställa mig. Det vore så fasansfullt, så det kan jag inte ens tänka mig. Vill du att jag skall kalla på Hugin och Munin?”

”Nej tack”, svarade jag.

Den enögd e härskaren i Valhall.

Målning av Georg von Rosen

Loke
lurar ut
Idun på
farlig-
heter

Bild:
John Bauer

Iduns gyllene äpplen

Nu följde en förfärlig tid av vända och ve. Jag såg den fina, lilla Idun vandra i sin trädgård och prata med blommorna ovetande om världens dårskap, så mild, så ljus, så utan skuld. Hur skulle jag kunna bedra henne? Men vad annat hade jag att välja mellan?

Det blev som det blev. Idun tog väl emot mig och jag förstod att hon kände på sig att något plågade mig. Vi har alltid haft ett fint förhållande till varandra och hon hade ingenting emot att följa med mig på en liten promenad utanför Asgårds murar. Som av en händelse kom jag att prata om hennes märkliga äpplen och sa att jag hade likadana i ett äppelträd som jag nu skulle visa henne. Men Idun visste mycket väl att hennes gyllene äpplen var unika, så hon hade svårt att tro mig. I alla fall

fick jag henne att hämta sitt skrin av askträ med äpplena så att vi skulle kunna jämföra våra äpplen. Den siste som såg oss gå ut genom muren var den gamle Heimdal som alltid sitter där och vaktar på vem som passerar. Han sa inget när han såg oss gå förbi, men jag förstod nog vad han tänkte. Han är inte min vän och Idun är mycket ung och mycket söt. Heimdal vittnade sedan om att han sett en stor örn kretsa på himmelen när Idun och jag gick ut genom porten.

Det var inte alls långt att gå till trädet och där hängde äpplen mycket riktigt och jag var tvungen att klättra rätt högt upp för att få tag i dem. Just då hände det. Jag hann nätt och jämt se hur örnen grep tag i Idun så hon var nära att tappa sin ask med sina gyllene äpplen, men örnen lyckades fånga asken med något som snarare liknade en hand än en klo och sen var det alldeles tomt på himlen. Jag kunde endast höra ett svagt surr från en motor och snart blev det helt tyst. Jag hasade ner från trädet och sprang blixtnabbt mot ett hål i muren som bara jag kände till. Det var med nöd och näppe som jag lyckades pressa mig in och väl på andra sidan försvann jag i folkmassan på gatorna i Asgård.

Nyheten om Iduns försvinnande spred sig snabbt i Asgård och rykten började spridas om gärningsmannens identitet, och det blev inte bättre när Heimdal gick ut med uppgiften om att han sett mig och Idun gå ut genom porten strax innan Idun försvann. Att Idun var omtyckt och respekterad av många asar kände jag väl till, men nu utbröt en fullständig kult av henne. Folk samlades utanför hennes hem och la blommor och små meddelanden och symboliska gåvor. Man grät och kramade varandra

och samtidigt restes krav på att den skyldige skulle dras fram i ljuset och straffas. Oden visade sig för folket och lovade att han inte skulle lägga fingrarna emellan när det gällde att se till att den skyldige bestraffades, men ännu fanns inte tillräckliga bevis mot någon gärningsman.

Några dagar senare blev jag dock tagen i förvar och det var nog tur. En natt vaknade Sigyn av skrän utanför vår bostad och man krävde att jag skulle komma ut. Där stod en samling obehagliga typer av vilka jag kände igen några av Odens bärsärkar och en hade ett kraftigt rep i handen. Jag lyckades slinka ut genom bakdörren och där stod en vagn redan och väntade på mig. I vagnen satt Hugin och Munin.

”Välkommen Loke”, sa de och så körde vi iväg till Valhall.

”Jag hoppas”, sa Oden, ”att du förstår vilken uppoffring du gjort och framför allt att vi uppskattar ditt offer efter förtjänst.”

”Tyvärr”, fortsatte han, ”måste du nu fortsätta att spela vårt spel och se till att Idun kommer lyckligt hem igen, oskadd och med sin ask med undergörande äpplen. Du har själv sett vilken frustration hennes försvinnande har lett till. Det är som om alla i Valhall, ja till och med i Midgård, gripits av en depression som gjort dem gamla och grå i förtid. All optimism och framtidstro är borta och min makt att hålla riket samman sviktar. Jag ser Ragnarök, Loke. Jag har sett det länge men ändå trott mig kunna bekämpa vårt öde ännu en tid, så länge Tors hammare fyller våra fiender med skräck. Men den inre fienden, Loke, tivlet i våra egna bröst rår vi kanske inte längre på. Endast skräcken för något ännu värre kan

hålla den inre fienden i schack och därför, Loke, är du så viktig. Du är en narr som är så sårbar att vem som helst vågar smäda och häda dig. Du fyller en viktig funktion. Allt kan skyllas på dig och när du straffas känner dina fiender lättnad och glädje och deras tro på rättvisa och en lycklig framtid väcks åter. Du kan få människor och gudar att hata men också att skratta som ingen annan kan. På så sätt avundas jag dig, Loke, det gör jag faktiskt, men min roll här i världen är en annan. Så är det”, sa han, Oden, min fosterfar och hårdföre domare.

Under ett hemligt möte i Valhall beslutades att jag skulle få chansen att gottgöra det jag förbrutit genom att bege mig till Jotunheim och försöka befria Idun. En del av de så kallade gudarna var så arga på mig att de helst velat slå ihjäl mig, men då Oden påpekade att jag var den ende från Asgård som skulle kunna få inrese-tillstånd till Jotunheim, gick de småmuttrande med på Odens förslag. Om de egentligen var så intresserade av att rädda Idun kan betvivlas, men en sak är säker. Hennes förgyllda äpplen som de trodde gav evig ungdom var de desto mer intresserade av.

Det avfattades en formell ansökan till myndigheterna i Jotunheim om tillstånd för mig att besöka landet. Oden hade visat sig från sin underdåniga sida och framhållit en önskan om att återuppta det goda grannförhållandet, som han påstod hade rätt innan missförstånd och diplomatiskt trassel komplicerat det politiska läget. Att jag, Loke, som till hälften är av jättesläkt, var rätt man att göra en förberedande goodwillresa, innan regelrätta fredsförhandlingar kunde inledas, framhölls av Oden som utomordentligt betydelsefullt.

Jag poängterade försiktigt att jag borde färdas per flyg, inte minst med tanke på att det kunde bli nog så besvärligt att få med mig Idun ur landet. Det hela måste ske snabbt och överraskande om det skulle ha en chans att lyckas, vilket jag var långt ifrån säker på. När Tjatse rövade bort Idun var han klädd i örnkostym och eftersom jag är förtjust i utklädningsnummer och fågelsymbolik, krävde jag nu att få låna Frejas fantastiska fjäderskrud, vilket hon med stor tvekan gick med på.

”Men om du inte lämnar tillbaka den när du kommer hem, kommer jag aldrig att förlåta dig, Loke”, sa hon och så var den saken klar. Jag såg för första gången några rynkor i Frejas annars så släta och rosiga ansiktshy och kan nog tänka mig att hon längtade mer än de flesta efter att få sätta tänderna i ett gyllene Idunsäpple.

Efter att Oden erhållit ett försiktigt positivt besked på sitt förslag angående min resa var det bara att förbereda sig för färden. Förutom mina visumhandlingar fick jag även ett ambitiöst program för min vistelse i Jotunheim. Jag skulle naturligtvis träffa flera höga dignitärer, äta middagar och göra studiebesök för att se och lära och få idéer till ett kommande samarbete på bilateral nivå mellan de forna fienderna Asgård och Jotunheim. Men allt skulle naturligtvis ske under stark övervakning och jag skulle knappast ha någon tid på egen hand, vilket oroade mig.

Så ifördes jag Frejas fjäderskrud och kände mig nu förvandlad till en hök, men till min överraskning en hök med liten motor i stjärten.

”Var har du fått den ifrån, Freja?” frågade jag naturligtvis, för sådana apparater var verkligen inte kända hos

oss vid den här tiden. Vi låg klart efter Jotunheim i den industriella kapplöpningen.

”Man har sina kontakter”, svarade Freja kryptiskt. ”Ibland blir det långtråkigt här i Asgård och då vill man kunna ge sig ut lite på vift”, tillade hon med ett litet, syndigt leende som inte kunde missförstås. Kunde det vara så att Freja på sina nattliga eskapader rentav besökte Jotunheim och idkade varuhandel där i natura mot materiella värden? Det var bäst att inte fråga mer.

Det var nästan sommarvärme i luften och molnfritt och jag njöt i fulla drag av flygturen och så småningom nalkades jag Jotunheim där en gång min vaggga stod och jag skådade det väldiga landskapet med höga berg, redan vårgröna dalar och små blå sjöar. Och där återsåg jag Utgårds murar och kunde landa på ett fält utanför muren. Jag mottogs av en välkomstdelegation och fördes in i borgen och blev hjärtligt mottagen av det resliga men godhjärtade jättefolket och bjöds på massor av mat och dryck och jag fick berätta om vad som hänt i Asgård och aldrig har jag väl haft en så tacksam publik. Det blev sena och nog så blöta nätter, men efter en vecka började jag oroa mig för mitt egentliga uppdrag. Hur skulle jag komma i kontakt med Idun överhuvud taget och bli ensam med henne?

Slumpen spelade mig i händerna. En förmiddag lyckades jag smita från min uppvaktning och företa en liten flygtur i Utgårds omgivningar och där vid stranden av en sjö tyckte jag mig se en flicka med ett strålände ljusken kring det guldlockiga huvudet. Hon såg så ensam och övergiven ut där hon satt och såg långtande bort mot Asgård i fjärran med sin äppelask hårt tryckt intill

bröstat. Jag såg en roddbåt på sjön och i den satt en stor karl och metade. Det var Tjatse själv och han vinkade förhoppningsfullt till sin rövade käresta, men hon vinkade inte tillbaka utan satt helt stilla och tittade tomt framför sig. Nu var tid att handla snabbt och jag sjönk mot marken med flaxande vingar i det jag kraxade som en hök:

”Bli inte rädd, Idun lilla. Det är jag, Loke, och jag har kommit för att rädda dig. Det var väl bussigt!

”Loke, älskade tokstolle! Du är inte klok som vågar dig hit! För mig hem till Asgård! Mätte vår lycka stå oss bi!” ropade hon och borta var all hennes livlöshet.

Då såg jag att Tjatse kom roende med frenetisk kraft och vi lyfte skyndsamt från marken och var strax i luften. Nu gällde det att komma ut ur Jotunheim illa kvickt och det lyckades vi med. Men det dröjde inte länge förrän vi hörde motorbuller bakom oss och såg Tjatse i örngestalt ta in på oss med oroväckande hastighet.

Heimdal vittnade senare att han såg när vi närmade oss Asgård och larmade skyddsvakten som hann tända på halmhögarna utanför muren just som örnen skulle gripa efter höken med sina utsträckta klor. Vi hann precis undan för elden som hastigt blossade upp men Tjatses örndräkt fattade eld och jätten störtade mot Asgårds mur, krossades mot graniten och dog omedelbart. Idun omhändertogs av vakterna. Hennes ljusblå ögon var fyllda av tårar men hon bar sin äppelask i ett fast grepp. Själv blev jag stående ensam och drypande av svett i Frejas hökkostym och såg de sorgliga resterna av jätten Tjatse och tänkte: Det du är nu kunde ha varit jag. Må din stolta själ finna frid i en okänd framtid!

Skade kräver skadestånd

Några dagar senare stod Tjatses dotter Skade vid Asgårds port. Hon var klädd i full stridsmundering och bar ett spjut i handen. Hon hade fått vetskap om vad som hänt hennes far och krävde nu kompensation för sin faders död. Oden och hans hird kom ut genom porten och jag var tvungen att delta under förhandlingen.

”Jag förstår din sorg, Skade. Det är inte lätt att mista sin far, men du måste förstå att han i stort sett hade sig själv att skylla”, sa Oden och stirrade på jättekvinnan med sitt allseende, enda öga.

”Min far var en betydande man och vi är många som sörjer honom i Utgård, och mitt krav på gottgörelse är legitimt”, menade Skade.

”Kanske en levande make kan ersätta din far”, avbröt jag utan att riktigt veta hur jag kom på att säga det.

”Skulle det i så fall vara en av er asar?” frågade Skade och gav mig en intresserad blick. ”I så fall, ja visst”, svarade hon.

Det visade sig tyvärr att ingen av asarna hade någon lust att gifta sig med Skade. De flesta var redan lyckligt gifta och var inte intresserade av att byta hustru. Skade såg misslynt ut och var på vippen att avbryta förhandlingarna när Oden på min inrådan föreslog en lösning av problemet som Skade kunde anta. Följden blev att en skärm sattes upp och en samling asar ställdes upp bakom den med nakna fötter, och Skade som visste vem hon ville